

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

V podkrepljenje.

I.

Pojasnimo naj, podkrepimo naj, opravimo naj sodbo našega člankarja, da stranka, ki je sedaj nositeljica oficijelne politike Slovencev na Kranjskem in ki daje najštevilnejšo skupino »Slovanski zvezi« na Dunaju, ne more biti — slovenska.

Opravimo naj to sodbo, ki da involvira hudo žaljenje za rečeno stranko, ali pa naj damo zadoščenje. Tako se nam kliče, tako se glase opetovani pozivi do nas, tako se zahteva od nas in tako se nam — grozi.

Mi nismo sicer tega mnenja, da bi bili mi dolžni, da zopet in zopet opravimo in podkrepimo to, kar je bilo rečeno v tem listu po svojem — prepričanju! Mi menimo marveč, da bi bilo tudi njim, ki se čutijo žaljene po oni sodbi v našem listu, nekoliko dolžnosti da na podstavi dejstev, činov, notoričnih dogodkov dokažejo neutemeljenost trditve našega člankarja.

Par pripomb mimogredé: Zdi se, da so se jeli čudni običaji uvajati na polju slovenskega novinarstva. Če polemike med našimi listi obranijo sedanjo tendenco, potem doživimo morda v nedolgem času, da bo moral list, ki je prinesel neugodno sodbo o kaki politični ali parlamentarni skupini, storiti nekaj takega, kar se dogaja med državami, ki so sklenile med seboj tozadnevne dogovore: da bo moral dotični list izročiti v »nadaljnje postopanje« ne le avtorja dotičnega članka, oziroma in eventuelno onega, ki je članek »diktoral« in onega, ki je pisal, ampak tudi onega, ki ga je morda pred tiskom čital, potem fanta, ki je nesel članek iz uredništva do staveca, in slednjč tudi staveca samega; a v posebno težkih in hudih slučajih tudi tisto nesrečno žensko, ki je z grešao roko vlagala pole papirja med valjarje tiskarskega stroja! Nu, seveda, če se že mora dati zadoščenje za drznost, da je kakov novinar ali so-trudnik kakega lista zapisal kako tej ali oni stranki neljubo mnenje, pa bodi to zadoščenje — temeljito!

Ali šalo na stran! Mi se hočemo odzvati pozivu. Kakaga zadoščenja kaki stranki ne bomo dajali, ker imamo zavest, da nismo v tem listu v konkretnem slučaju ničesar storili, kar ne bi bilo združljivo z nalogami in dolžnostmi javne novine. Mi smo izrazili svoje prepričanje, a radi bomo poslušali in uvaževali eventuelna dokazovanja, da smo se motili.

Potruditi pa se hočemo, da podkrepimo svoj nazor, ker se nam stvar vidi tako važna, da je razbistrenje nujno potrebno, ker v konverzi, navstali med nami in »Slovincem« vsled našega izreka, da stranka, kateri pripada večina slovenskih poslancev, ne more biti slovenska, vidimo mi ključ do razbistrenja in saniranja slovenskih odnosov, ključ do vrat, ki nam morejo odpreti pot do prave resnične slovenske in slovanske politike.

Važnost stvari nas veže, da govorimo odkrito, naravnost. Predno pa začnemo, je potrebna kratka izjava, katero naj izvole vzeti na znanje somišljeniki in nesomišljeniki. Če bomo dokazovali, da stranka, ki določa direktivo večini slovenskim poslancem iz Kranjske, ne more tirati slovanske politike, ne bomo hoteli trditi, da se dotični poslanci ne smejo potezati za to ali ono zahtevo naroda slovenskega in tudi ne bomo hoteli vzbujati dvoma na resni in poštenji volji gg. poslancev, da bi koristili svojemu narodu; in tudi tega ne bomo hoteli trditi, da ne bi bili poslanci pripravljeni ostreje zahtevati.

Če govorimo o »slovanski politiki«, kakoršnji naj bi po našem mnenju sledila slovenska delegacija, mislimo na politiko v širšem konceptu, urejeno s posebnim pogledom na velike koncečne cilje, politiko, ki bo le v preobrazbi države v zmislu svobode in popolne nacionalne avtonomije Slovanov videla jamstvo našega obstanka, in ki bo trdno odločena posluževati se taktike, ki utegne vzbujati nevoljo in jezo in maščevalnost mej onimi, ki imajo sedaj v državi moč v rokah in ki so nositelji sedanjega zistema, ki je vir vsemu zlu...

Predno pa začnemo, je potrebna kratka izjava, katero naj izvole vzeti na znanje somišljeniki in nesomišljeniki.

Če bomo dokazovali, da stranka, ki določa direktivo večini slovenskim poslancem iz Kranjske, ne more tirati slovanske politike, ne bomo hoteli trditi, da se dotični poslanci ne smejo potezati za to ali ono zahtevo naroda slovenskega in tudi ne bomo hoteli vzbujati dvoma na resni in poštenji volji gg. poslancev, da bi koristili svojemu narodu; in tudi tega ne bomo hoteli trditi, da ne bi bili poslanci pripravljeni ostreje zahtevati.

Če govorimo o »slovanski politiki«, kakoršnji naj bi po našem mnenju sledila slovenska delegacija, mislimo na politiko v širšem konceptu, urejeno s posebnim pogledom na velike koncečne cilje, politiko, ki bo le v preobrazbi države v zmislu svobode in popolne nacionalne avtonomije Slovanov videla jamstvo našega obstanka, in ki bo trdno odločena posluževati se taktike, ki utegne vzbujati nevoljo in jezo in maščevalnost mej onimi, ki imajo sedaj v državi moč v rokah in ki so nositelji sedanjega zistema, ki je vir vsemu zlu...

Povodom 800-letnice smrti Petra Svačića († 1102).

Ob zaključku šestega in na začetku sedmega stoletja krenil je hrvatski narod iz svoje severne domovine — iz Bele ali Vele-

In ko je hči našla pismo in ga djala v žep, ne da bi ga pogledala, je dona Paola zašepetala:

— Citaj...

— Ne — odgovorila je Licia — nikdar! Zakaj naj bi je čitala? se li nesramuješ tega, kar si storila? se li hočeš i v pričo smrti onečastiti? ali ne misliš na Boga, ki te bo sodil? Ne! nočem, razumeš? nočem!

In dona Paola je osramočena povsila trepalnice in se obrnila v stran. Ona beseda — Bog — vržena tja slučajno, jo je bila vznemirila, razburila; ona beseda jo je pretresla v oni grozni uri ter jej otežila smrt.

Dona Paola je bila 40 let stara, a kljubu letom je bila še lepa, da, krasna, željebudna, slastna; vže od mladih nog je živela brezbrizno, nepremišljeno, samo užitku. Ko je postala vdova in omožila jedino hčer Licio grofu de Rinaldi, je nadaljevala veselo življenje, dokler jej ni neizprosna smrt stopila na pot ter jo ustavila. A sedaj, ko je stala pred vrati večnosti, je hotela uničiti zadnje pismo, katero jej je prešestni ljubimec pisal, ter izročivši je hčeri je zahtevala od nje, naj ji priseže, da ne bo nikdar govorila z nikomur o tem. In hči je naredila zahtevano prisego in dona Paola je svoji hčeri zaupala, a oni strašni dvom, ki se jej je vzbudil v duši

Hrvatske — proti jugu Evrope, kamor ga je pozval tedanji vzhodno-rimski cesar Herakli (610—641) na pomoč proti najsirovejšemu barbarstvu, ki je kedaj tlačilo Evropo, namreč proti Avarom, katere so bili oni že poprej nadvladali v svoji pradomovini.

V dolgi borbi so deloma uničili, deloma sebi podložili Avare, in to v dvostruki narodni vojni, ki so jo vodili najprej v Dalmaciji, zatem v Iliriku in Panoniji. Na ta način so osvobodili vzhodno krščanstvo od najstrašnejšega mu neprijatelja in napadaleca.

Uničenje Avarov je toliko povzdignilo politično-narodni ugled Hrvatov, da so kmalu za tem tvorili na znotraj in na zunaj močno državo od Jadranskega morja vse do Donave. Obrambena sila iste je bila — tako pripoveduje vzhodno-rimski cesar — vojska od 100.000 pešcev, 60.000 konjenikov in velika mornarica od 80 velikih in 100 manjših brodov, a njeni stanovniki so se se mogli z vspehom lotiti poljedelstva, trgovine in brodarstva.

Taka je bila država hrvatska, takov narod hrvatski na početku 10. stoletja, a na čelu taki državi in takemu narodu je stal viteški kralj Tomislav. Zato ni Bog ve kako čudo, da se je na mejah Hrvatske zaustavil tudi hudournik nebrzdanih divjih tolpmadarskih, pred katerimi je drhtela Italija, trepetala Nemška...

S takim sosedom je trebalo živeti v miru, trebalo je iskati njegovega prijateljstva, pak Madjari so si tudi prizadevali, da ohranijo prijateljstvo zsi s kraljestvom hrvatskim, ker je to prijateljstvo bilo v interesu mlade države madjarske.

Madjari so si prizadevali, da bi stopili v rodbinske vezi z močno državo hrvatsko. Temu prizadevanju se je ohranila sled tudi v narodnem sporočilu, ki pravi, da je hrvatski kralj Krešimir dal svojo hčer za ženo ogrskemu kraljeviču Mirku, sinu Štefana I. Ako tudi to sporočilo ni utrjeno po zgodovini, ali to stoji vsakako, da je mlada madjarska država, stisnjena med veliko nemško cesarstvo na zapadu in še vedno močno cesarstvo bizantinsko na vztoku, bila siljena v zvezo in prijateljstvo z močno sosedno hrvatsko državo. Ti prijateljski odnosi med hrvatskim kraljestvom in ogrskim so se posebno izticali v enajstem stoletju za dobe hrvatskega kralja Štefana I., ki je bil bližnji sorodnik ogrskega kralja Petra, in za dobe glasovitega hrvatskega kralja Petra I. Krešimira, ki je bil dovolil svojemu banu prostrane banovine Posavske, da more oženiti ogrsko kraljico Jeleno, hčer kralja Bele I. Istega svojega bana je bil poslal hrvatski kralj Peter I. Krešimir, da ga zastopa na kronanju ogrskega kralja Salomona.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 3. decembra 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega sporočila.)

V včerajšnji seji razpravljalo se je o o nujnih predlogih glede krošnjarstva. Laški poslanci bodo govorili proti odpravi krošnjarstva, ker se prebivalstvo v nekaterih trentinskih dolinah preživlja skoraj izključno od krošnjarstva.

Poslanec Plantan se je tudi odločno postavil proti odpravi krošnjarstva, ker da je na taki odpravi interesirana le krščansko-socialna stranka.

Posl. Wohlmeyer je zastopal načelo, da bi se moralo krošnjarstvo popolnoma prepovedati.

Posl. Karbusin Hajek sta menila, naj bi se rešitev tega vprašanja prepustila deželni zborom. Hajek je nadalje izjavil, da ne bi umestno popolnoma za- braniti krošnjarstvo.

Ko sta govorila še glavna govornika Barzanella in Erb, je zbornica vsprejela nujnost in prešla v podrobno razpravo. Za podrobno razpravo prigrasilo se je nad 50 govornikov.

O položaju. Bog ve, da-li bi gospod Koerber, ako bi danes držal kakaga svojih znanih lepih govorov, govoril Čehom tako od zgoraj doli, kakor je to storil v par zadnjih svojih govorih? Dvomimo. Neljubo presenečenje prihaja iz Berolina. Kakor znano, so bili Čehi določili, da teže svoje opozicije vržejo v razpravo o nagodbi z Ogrsko, kar bi moralo strmoglaviti Koerberjevo vladu. Kajti glede nagodbe je bila vlada vezana na določen in jako kratek termin. Sklep nagodbe

žala mrtva dona Paola, je bila vojvodinja di Castelpuano, jako mlada, iz angleške rodbine. Imela je dolge in debele kite rumenih las, razdeljenih v sredi po pravilih onega ljubkega načina česanja, zvanega »alla vergine«. Njene oči so bile lepe, žive, večkrat skoraj ostre in so pričale o nemirnosti in hudobnosti njene duše. Usta so bila tako rudeča, tako so jasno izražala poželjivost, da jih ni bilo mogoče z ničem primerjati. Bila je lepa, a njena elegantna obleka je še bolj povzdigala krasno obliko njenega prelepega telesa, med tem ko je oster, delikatni opojni vonj, ki se je širil okrog nje, še povečeval oni čar, ki se je zlivljal iz njenih oči in iz vse njene osebe. Ona ni ljubila svojega moža, večkratnega milijonarja, senatorja kraljevine, generala v pokoju, visoko čestnega, jako starega vojvoda di Castelpuano. Trudila se je temveč na vso moč, da bi izvabila v svoje mreže mladega in lepega soproga hčere done Paole. A ker je Giorgio ljubil svojo soprogo, je vojvodinja čutila Licio in skrbno iskala prilike, da bi jo pripravila ob dobro ime.

Ko je izstopila iz mrtvaške sobe, je srečala Giorgia v dvorani, stegnila proti njemu obe roki in mu rekla z glasom polnim sarkazma:

— Tako ste žalosten... razumem vas in vas obžalujem.

(Pride še.)

PODLISTEK

Žrtva.

Poslovenil: Fran Pirman.

I.

— Ti mi prisegaš? — prашala je umirajoča s hripavim glasom — ti mi prisegaš, Licia?

Hči ni odgovorila, ker je bila preveč potrta, dona Paola dvignila se je v postelji in zamolklim hripavim glasom zopet rekla:

— Prisezi mi, prisezi; hočem, da prisežeš.

Potem je utrujena zopet pala vznak na postelji; oči so jej bile zaprte, usta grozno spačena in prsti na rokah nervozno skrčeni.

Licia jo je pogledala in ona groza, katero je prej čutila poleg one ženske, se je spremenila v čut usmiljenja ter, priklonivši se nad umirajočo, je pošepetala:

— Prisegam ti, mati, prisegam!

Pri teh besedah je odprla dona Paola oči ter pogledala svojo hčer, ki je jokala in tudi njej so se orosile oči. Ona, ki je videla, da je zanj to svet izgubljen, je jokala po izgubljenih nasmehih, po užitkih, katere jej je svet v tako obilni meri nudil; jokala je po življenju, katero je zapuščala.

— Hitro, torej — je dejala — tam v onem predalu... je eno samo... je poslednje.

II.

Gospa, ki je šla iz sobe, v kateri je le-

je bil nujen, ker brez te ne bi bilo možno sklepanje trgovinskih pogodb z inozemstvom. Ko pa se je v nemškem državnem zboru pojavila silna opozicija proti novemu carinskemu tarifu in se je smatralo toliko kakor za gotovo, da tudi Nemčija ne ugotovi svojega carinarskega tarifa, da bi nam mogla z novim letom odpovedati trgovinsko pogodbo, in se je torej računalo kakor gotovim dejstvom, da se sedanje pogodbe z Nemčijo in Italijo avtomatično podaljšajo, je zaorilo radosti po nemškem časopisju, češ, sedaj je Čehom odvezeta prilika za glavni udarec, sedaj ima Koerber časa, sedaj ni sile z nagodbo, sedaj se mu ne treba bati Čehov in g. Koerber sam se je tudi začel čutiti tako varnega, da je precej prezirljivo postopal s Čehi.

Ali prišlo je drugače: gospoda Koerber in Szell morata hiteti z nagodbo. Nemški kancelar grof Bülow je dosegel kompromis, valed katerega kaže, da večina državnega zbora nadvlada opozicijo socialistov in njih zavetnikov, da Nemčija dobi pravočasno svoj carinarski tarif, ki jej omogoči odpovedati Avstro Ogrski trgovinsko pogodbo. Včeraj je nemški državni zbor z veliko večino vsprejel predlog posl. Kardorffa, da se bo en bloc, skupno, in ne po posamičnih točkah, razpravljal carinarski tarif, kar jako skrajša razpravo. A tudi današnje berlinske vesti potrjuje izrečno, da Nemčija odpove trgovinske pogodbe.

Situacija je torej danes za Koerberja dokaj drugačna, nego je bila dotlej, ko je mogel misliti, da se mu z nagodbo z Ogrsko ne mudi in da mu češka opozicija ni toliko nevarna. Sedaj je parlamentarno rešenje nagodbe postalo zopet nujno in Čehi dobe vendar le priliko za obračun, ako popred ne pride do sporazumljenja z Nemci.

O spravi akeiji od strani Nemcev ni danes nobenih važnih sporočil.

Obstrukcija v nemškem državnem zboru. V predvčerajšnji seji nemškega državnega zbora nadaljevala je razprava o vprašanju, da-li je dopusten predlog posl. Kardorffa, naj bi se »en bloc« glasovalo o carinskih tarifi. Veliko zanimanje sta vzbudila govora liberalca Richterja in socialista Babela. — Iz teh dveh govorov je bilo razvidno, da se je razbilo soglasje med liberalci in socialisti. Ker se gre v tem slučaju za formalnost, se-li sploh sme glasovati o Kardorffjevem predlogu, je razprava neomejena in socialisti so sklenili izriniti ta slučaj, da kolikor mogoče zavlečejo razpravo, da torej s pomočjo obstrukcije preprečijo uzakonjenje nove tarife.

Posl. Richter je izjavil, da je opozicija opravičljiva kakor obrambno sredstvo proti nepreviđnim presenečenjem; obsojal pa je tako stalno opozicijo, ki onemogočuje večini uveljavljati svojo voljo. Taka opozicija da nasprotuje temeljnim načelom parlamentarizma. Mi se nahajamo sedaj v istih razmerah, kakor v Avstriji, dejal je govornik, to je primera, radi katere si jaz, ki sem že 30 let v tej zbornici, ne štejem v čast, da pripadam takemu parlamentu. Državni zbor mora biti v zgled vsem drugim parlamentom. Ako se vsprejme nova tarifa, ne bodo na tem krivi socialisti in liberalci.

Bebel je jako ostro napadal druge stranke in tudi liberalce, katerim je očitil, da na tajnem podpirajo carinsko tarifo. — Dejal je, da socialistična stranka radi tega tako strogo nastopa proti vsprejemu tarife, ker hoče preprečiti revolucijo.

V nadaljevanju razprave predlagal je Kardorff, naj se ista zaključi. — Singer je predlagal, naj se preko Kardorffovega predloga preide na dnevni red, ker bi sicer kršili zbornični pravilnik. O tem Singerjevem predlogu se je glasovalo po imenih in je bil odbit z 216 glasovi proti 72. Na to je bil vsprejet Kardorffov predlog, naj se razprava zaključi.

Slednjič se je glasovalo o tem, da-li je dopusten Kardorffov predlog, naj bi se »en bloc« vsprejelo tarifo in je bil ta predlog vsprejet z 200 glasovi proti 44. — Socialisti so na to uprizorili velik vihar in skušali na vsak način preprečiti, da bi se nadaljevalo glasovanje. Slednjič pa se je vendar z 227 glasovi sklenilo preiti na dnevni red.

Tržaške vesti.

Bela žena — smrt. Včeraj popoldne ugrabila je v Barkovljah pri Cjaki, v cvetoči dobi 26 let, po kratki a zelo mučni bolezni, nemila bela žena-smrt znano gospo Ano Starec roj. Zaiderič, bivšo za-

časno učiteljico otroškega vrtea podružnice av. Cirila in Metodija na Greti.

Lahka jej bodi slovenska zemlja!

Narodni rodbini Starčevi izrekamo ob tej tužni priliki iz dna srca svoje globoko sožalje in sočutje na nedomestljivi izgubi.

Odgovor »Slovencu«. Se svojim izrekom, da »Slovenska zveza« ne bo mogla tirati slov. politike že radi ozirov do stranke, ki radi svojega vrhovnega voditelja ne more biti slovenska, smo, kakor se vidi, zadeli »Slovenca« v živo, ker si ne more dati miru, ter nas opetovano pozivlja, naj povemo, koga smo mislili, žugaje nam in nadzorovalnemu odseku z represalijami.

Iz razburjenja »Slovenčevega« izhaja jasno, da sam dobro ve, koga smo mislili, radi česar ne treba, da mu ga še tu posebno imenujemo. Žuganj »Slovenčevih« se pa nikakor ne bojimo; mi smo ravno tako samostojen list ter imamo svobodo prepričanja in izražanja, kakor jo ima »Slovenec«, ter ne stojimo pod kuratelo nikogar, najmanje pa pod kuratelo »Slovenca«.

Sicer pa ne vemo, česa bi se nam bilo še bati od »Slovenca«. Najhujša kazen nas je itak že zadela s tem, da nas je postavil ter nas postavlja v — kotiček za liberalce.

Proti temu pa si lahko pomagamo z enakovrednim orožjem in sicer tako, da odpremo kotiček za — Neslovence.

Tržaške razmere. Na koncu včerajšnjega članka pod zgorajim naslovom urinila se je neljuba pomota. Začni stavek se ima glasiti: »S tem bodo hitreje nehvale naše žalostne cerkveno-politične razmere, ki so — to naglašamo na vsa usta — edini vzrok sedanjemu gibanju.«

Ta stavek ima ravno nasprotni pomen od končnega stavka v včerajšnjem članku, s katerim smo hoteli naglašati, da se sedanje gibanje slovenskih vernikov v Riemannji in Rojaniu provzročile žalostne cerkveno-politične razmere, kakor smo jih večkrat opisovali mi in katere je priznal v svojem članku »Tržaške razmere« »Slovenec« sam z drugimi besedami, da so jih provzročale cerkvene oblasti same, katere so se in ker so se udale političnim uplivanjem, dočim ni res, da bi bilo unijatsko gibanje vzrok sedanjemu stanju.

Resen opomin na slovensko adreso. »Crvena Hrvatska« priobčuje članek, v katerem konstatuje nazadovanje Slovenstva na Koroškem in navaja razne notorične vzroke temu nazadovanju, izhajajoče od neprijateljskih činiteljev. Potem pa pravi, da največja škoda za obmejne Slovence prihaja iz nesrečne borbe med liberalizmom in klerikalizmom, kateri struji označa vsklikom: To klerikalstvo in liberalstvo je tako, da se čisto liberalci postji, a klerikalci je meso na postne dni, a plačuje ga drago — slovenski narod.

Krivda porazu na zadnjih volitvah na Koroškem — tako izvaja dalje rečeni list — se meče na volilno geometrijo, ki se je porabljala, kakor so hoteli Vsenemci; ali je še drug vzrok — v slovenskih medsebojnih razmerah. Dvojici bratov se je zapalila skupna hiša, a namesto da bi skupno gasila, puščata, da gori dalje, ter se prepirata, kdo je zapalil — da-li ta z desno, ali oni drugi z levo roko. Skrajni čas je, da se ljubljanski prvaki spametujejo in če tudi bodo na Kranjskem hodili vsaki svoja pota, naj se dogovore vsaj za skupno akcijo na korist obmejnim Slovincem, ki upirajo v njih svoje oči in pričakujejo podpore iz srca slovenskega naroda, bele Ljubljane. Složno delo bratom v prilog, ki vzdržujejo težko borbo, čuvajoči in braneči od tolikih žrtvah in naporih meje Slovenstva proti besnemu in zavarovanemu nemstvu, dovelo bi do znošnjivih odnošajev tudi v sami Kranjski, kjer ni možno najti dveh, ki bi ne stala z napetima puškama eden proti drugemu. Slovinci bi morali posnemati izgled francozkih liberalcev in masanov, ki, stoječi na vladi, najizdatneje podpirajo francoske samostance na Vztoku, a posledaji se ne branijo prejemati pomoč tudi od brezverske vlade, ko gre za širjenje francoskega upliva po Levantini.

»Crvena Hrvatska« zaključuje: Ali na Kranjskem so strasti tako vžgane, da preide mnogo časa in trebalo bo morda nove razsodnje generacije, dokler se umirijo. Dotlej pa čarobna Koroška postane morda vsa plenom takozvanih Vsenemcev, ki pogoltnejo morda tudi dober del južnega Štajerja. Ko potem nesločaji Kranjski malo bolj stisnejo rebra železne nemške roke, morda pride spo-

znanje. Dal Bog, da ne bi bilo — prekasno!

Prijatelji delavcev. Delavci, stannjoči v Miljah in po vaseh na miljskem hribu, ustanovili so pred več meseci družbo, ki je kupila parnik »Elena«, s katerim se ti delavci vozijo vsak dan v naše mesto, kjer so na delu. Večina teh delavcev pa je v službi v ladjedelnici S. Marco. Kdo bi se ne veselil pridnosti in podvzetnosti teh delavcev, ki si na ta način skušajo zmanjšati vozne stroške in si tako vsaj nekoliko zboljšati gnetno stanje? Veliko bolj pa mora vsakega pravega človekoljuba veseliti dejstvo, da ta družba ne pozna nikake narodne razlike in da žive italijanski in slovenski člani med seboj v pravi bratski ljubezni.

Kdor še nima pravega pojma o internacionalizmu v njega najvzvišenejšem smislu, naj se poda v družbo teh delavcev in videl bo, da je še poštenih in nepokvarjenih ljudi tudi med našimi italijanskimi sodeželani, ljudi, katerih se ni prijel strup, katerega izvestna gospoda sika v ljudske mase. Za danes vsem našim somišljenikom najtoplejšo priporočamo parnik »Elena«. Vsakdo, kdor se mora peljati v Milje ali pa od tam nazaj v naše mesto, naj se poslužuje izključno tega parnika, da na ta način uverimo poštene in pridne delavce, lastnike parnika, da uživajo najtoplejši in najširši simpatije.

Zakaj da smo pa to notico naslovili »Prijatelji delavcev«, pojasnimo v prihodnji številki.

Neki Nemec nam piše: V Trstu izhaja list, ki nosi ime »mali« — »Piccolo«. Kolikor je znano meni, se ta list čita le v Trstu in k večjemu po nekaterih obmorskih mestecih in vaseh.... Ljudje pa pravijo vendar — in imenitni gospodje niso že oporekali temu —, da rečeni list dobiva izdatno subvencijo od avstrijske in — italijanske vlade. Prva subvencija mi ne gre v glavo, drugo pa umejem prav dobro, kajti na prvi strani vidim vedno na prvem mestu poročila iz Rima o dogodkih v italijanskem parlamentu. Ta list prinese tudi razne sličice, katere dišijo čisto »petrožarne« zvezde, in razne (sicer neznansko slabo izdelane) karikature, ki smešijo vse možne ljudi in dogodke, ali tega nisem še opazil, da bi bil predstavil kakega tistih znanih »junakov« iz Kalabrije, kakor žive in — ropajo!

Ne, v nobeni drugi državi ne bi bilo možno kaj takega, da bi oblasti tako protežirale list, ki tako dosledno propagira državno misel — druge države, kakor se to godi v Trstu s »Piccolom«.

Laška hinavščina. »Ne zakonito in ne človekoljubno«. Tako vsklika židovsko trobilo z lesnega trga v včerajšnjem svojem izdanju. Kaj pa se je zgodilo tako groznega, da mora ubogi »Piccolo« tako glasno vzdihovati in klicati na pomoč zakone, pravice, humaniteto, bratoljubje in kar je še takih lepih stvari? Koliko krivice se ravno v Trstu in na Primorskem dogaja, koliko groznih krivic, a vendar »Piccolo« ne prihaja niti na misel da bi klical na pomoč zakone, humaniteto itd. Kaj se je tedaj zgodilo? E, njegove ljubljenske in varovance, bratce iz lačne Italije je tu nekdo nekoliko po strani pogledal, pa je sedaj ogenj v strehi.

Avstrijske oblasti so namreč dovolj dolgo mirno gledale, kako se naše mesto dan za dnevom bolj polni se sumljivimi elementi od onstran velike luže.

Slednjič pa so menda tudi tukajšnja oblastva prišla do prepričanja, da ne more tako nadaljevati. Mogoče je sicer da smo v tem obziru optimisti, a neka znamenja vendar kažejo, da stvar ne pojde več tako gladko, kakor do sedaj.

Da se zmanjša število brezposelnih delavcev v našem mestu, je policija, kakor je našim čitateljem že znano, odredila, da se morajo iz mesta izgnati vsi tisti, ki nimajo dela, ki nimajo eksistenčnih sredstev ali vsaj 4 kron pri sebi v momentu aretiranja.

Nočemo se spuščati v vprašanje, da-li je taka odredba upravičena in umestna, ali ne, pač pa bočemo nekoliko pretresti vprašanje.

»Piccolo« pravi torej, da je nečloveško, ako se izganja brezposelne tuje državljane; to pa ni prav nič nečloveško — kaj ne dragi »Piccolo« — ako najema magistrat na vsa svoja dela skoraj izključno italijanske poddanike, medtem ko morajo domačini od strani gledati, kako se njih davki stekajo v žep bratcev iz Italije!

To je »Piccolo« in vladajoči laški go-

spodi popolnoma prav, ako postajajo delavske razmere v našem mestu od dne do dne hujše vsled navala lačnih polentarjev iz Italije, ki odjemljejo domačinom zaslužek, ker se ponujajo na delo za vsako ceno.

Kdo je kriv, da je morala policija poseči po tako radikalnem sredstvu, ako ne »Piccolo« in oni isti Italijani, ki se poslužujejo vseh mogočih sredstev, da polnijo naše mesto z nevarnimi življi iz Italije.

To je po njih nazorih vse prav in lepo, dokler domačini stradajo, medtem, ko si tujei tukaj služijo kruh, čim pa se hoče le par laških podanikov poslati iz našega mesta, ker ni niti za domačine dovolj zaslužka, pa planejo kviško »Piccolo« in vsi tisti, ki dan za dnevom okrutno gazijo pravice domačega ljudstva in kličejo na pomoč pravico in humaniteto.

Občina, ki bi bila v prvi vrsti dolžna braniti pravice domačinov, pa je ravno najhujša zatiralka istih. Oni kličejo po pravici in humaniteti; v resnici pa izvršujejo najhujše krivice in postopajo na nečloveški način proti domačinom. Oni bi bili zadovoljni še-le tedaj, kadar bi se vse domačine — seveda v prvi vrsti Slovence — poglalo po svetu ter jih nadomestilo z bratei iz Italije. To bi bila pravica po nazorih »Piccola« in vladajoče laške gospode!

Ženska podružnica sv. Cirila in Metodija v Trstu razpošilja nastopno okrožnico:

Skrbne slovenske matere, dobri družinski očetje in drugi rodoljubi! Skoro nam potrka na vrata prelepi božični čas. Starši, pogledjte svojo nedolžno dečo, kaka radost jej sije s cvetočega obličja in kako težko pričakuje nadepolnih in srečnih božičnih praznikov, da sprejme takrat iz Vaših rok običajna božična darila!

Milo in tužno pa zre nedolžno dete, katero je ali zgubilo svojo ljubko mater, svojega dragega očeta, ali če ju še ima, da oni niso v stanu razveseliti je niti s potrebnim darom, in takih otročičev precejšnje število ima tudi ženska podružnica sv. Cirila in Metodija v Trstu, in sicer v šoli pri sv. Jakobu, in v vrtecih pri sv. Ivanu, v Rocolu in v Škedenju. Tudi ona bi srčno rada podelila svojim gojencem in gojenkam, kakor navadno, za božičnico vsaj nekoliko obleke in družini neobhodno potrebnih stvari. Toda, ker je število teh letos izredno veliko in bi jej to ne bilo mogoče, zato se obrača in v ta namen s prijazno prošnjo do vseh rodoljubnih src, da oni dobrohotno prispevajo s kako malo podporo. Sprejme se hvaležno vsako, še tako malo podeljeno darilec.

Darila, ki se naj blagovolijo doposlati po nalašč za to priloženi nakaznici podružnični blagajničarici, g. Maši Grom v Trstu, Via Conicoli št. 1, I. nadst., se hvaležnim spominom objavijo v našem listu »Edinosti«.

Predsedništvo

ženske podruž. sv. C. in M.

Kazenska pravda Godnik contra Bučar.

Danes se je vršila pod predsedstvom svetnika Pederzollija vsklicna razprava o kazenski pravdi našega odgovornega urednika proti policijskemu nadzorniku Bučarju radi razžaljenja časti. Bučar je bil namreč rekel v krmi rojanskega konsumnega društva v pričo več ljudi: »Ali je bil že zopet tukaj tisti Godnik. Osemnajstkrat je bil obsojen in še osemnajstkrat bo!« Radi tega je bil Bučar od tuk. okrajnega sodišča obsojen na 20 K globe radi prestopka po § 497. k. z.

Preti tej razsodbi ste obvede stranki vložili vsklic. — Na današnji vsklicni razpravi je bil Bučar oproščen. Sodni dvor je namreč smatral, da se ne more govoriti o prestopku po § 497. k. z. ker ni bil Godnik zraven ter je sploh izključil, da bi bil Bučar imel namen Godnika žaliti. Njegov izrek da je imel le dobrohoten namen, t. j. svariti Godnika, naj ne poje v gostilnah, ker bi sicer utegnil biti še kaznovan, kakor je že bil.

Omenjeno bodi še tu, da je bilo po razsodbi prve inštance dokazano, da je bil Godnik le 3krat radi tiskovnih prestopkov obsojen, da je izrekel Bučar žaljive besede, »o ni imel k temu nobenega povoda, da so ste napravile na prisotne jako neugoden, žaljiv utis, in da Bučar ni nikoli trdil, da bi te besede tako menil kakor jih razlaga vsklicno sodišče«.

Proti tej razsodbi ni nobenega leka.

Hrvatska dramatična predstava v »Slovenski Čitalnici«. Kakor smo že včeraj naznanili, predstavljala bo jutri izvrstna dramatična družba g. Gavrilovića v prosto-

rih »Slovenske Čitalnice«. Gospod Gavrilović je nameraval že prve dni tega tedna odpotovati iz našega mesta, a je ostal na občo željo tu, da priredi še jutrajšajo predstavo. Na svojih dosedanjih predstavah se je gospod Gavrilović pokazal pravega mojstra in je gotovo, da bo njegova jutrajša predstava množevilno obiskana. — Pričetek ob 8. uri zvečer.

Tržaški »Madjari«. V našem mestu nahaja se neko madjarsko društvo, katero je imelo te dni svoj občni zbor. V odbor so bili izvoljeni sledeči »pristni Madjari«: Tauber, Bak, Kaufmann, Lukač, Seidl, Šluga, Mayer in Lubelsky. To so vam madjarski priimki!

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 4. dec. ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Conti št. 16, hišna oprava; ulica Luigi Galvani št. 1, hišna oprava; ulica Cassa di Risparmio št. 2/III, hišna oprava; ulica Pozzo bianco št. 10, hišna oprava; ulica Squero nuovo št. 13/I, železna blagajna.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 5° 2 ob 2. uri popoldne 11.3 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 757.6 — Danes plima ob 8.48 predp. in ob 9.57 pop.; oseka ob 3.14 popoldne in ob 3.17 popoldne.

Društvene vesti

Miklavžev večer v Rojanu. — Otroški vrtec sv. Cirila in Metodija v Rojanu priredi v soboto dne 6. t. m. ob 6. uri zvečer v prostorih »Kosumnega društva« »Miklavžev večer«. Ustop je prost.

Na ta »Miklavžev večer« so vabljeni v prvi vrsti stariši otrok, kateri zahajajo v otroški vrtec.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu. Mohorjani po gosp. župniku Normali v Brezovici 4 K. g. Verša v Trstu 1 K. — Srčna hvala.

Russkij ružok. Radi predstave dramske družbe Gavrilovičeve, ki se bo vršila jutri v tržaški »Čitalnici« ob 8. uri zvečer, naznanja se članom in članicam, ki obiskujejo drugi tečaj, da prične pouk jutri že ob 7. uri zvečer.

ODBOR.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Imenovanje.** Kancelijski oficijal na e. kr. okrajnem sodišču v Gorici gospod Fran Čibej, je imenovan pisarniškim višim predstojnikom v IX. plačilnem razredu.

× **Otroka ustrelila po neprevidnosti.** Minoli četrtek je v Kostanjevici 18 l. hči lovskega čuvaja, Neža Skavič, po neprevidnosti ustrelila v senec šestletno hčerko občinskega sluga Kalina. Deklece je umrlo v malo trenutkih potem.

× **Politični obhod bohinske železnice** med Podbrdom in Gorico se bo vršil od 15. do 22. decembra 1902. in od 7. do 20. januarja 1903. Komisiji bo predsedoval namestništveni svetovalec Alojzij Fabiani in se ista snide dne 15. decembra v Podbrdu.

Vesti iz Kranjske.

* **Dre grozni hudodelstvi.** »Slovenec« poročajo iz Vipave o dveh zločinih, dogodivših se te dni. Na Kolku nad Sturijami je nekdo — najbrže kak divji lovec — ustrelil gozdnega čuvaja. Drugi zločin pa se je dogdil v Hrušici na javni cesti, ki vodi iz Podkrajca v Logatec. Ondi je izginil prodajalec zelja, ko se je vračal iz Hrušice domov na Ig pod Ljubljano. Moža niso našli do sedaj, pač pa konja, vsega sestradanega. Sodi se, da so mu zločinci vzeli denar, ki ga je nesrečnež skupil za zelje, ter ga potem pobili in vrgli v kako brezno.

* **Predsednik višega sodišča okraden.** Te dni se je pripeljal v Ljubljano predsednik višega deželnega sodišča v Gradcu, grof Gleispach. Meji vožnjo pa je bil v železniškem kupeju — okraden. Tat mu je uzel listnico z denarjem in legitimacijo za vožnjo po železnici. V Ljubljani je gospod grof moral narediti dolg, da se je mogel povrniti v Gradec.

Vesti iz Štajerske.

Dvojna mera. Ravnatelj celjskega višega gimnazija je prepovedal dijakom obiskovanje slovenskih gledaliških predstav v »Na-

rodnem domu«. Tako posnemljemo iz »Dornovine«, ki pa nič ne poroča, da bi bil g. ravnatelj prepovedal tudi obiskovanje celjskega nemškega gledališča, kjer se predstavljajo nemške operete jako opolzle vsebine. Opravičen je torej sum, da prepoved g. ravnatelja ne velja gledališkim predstavam, marveč le slovenskim gledališkim predstavam!

— **Zmaga štajerskega učiteljstva.** Kakor znano, je štajerski deželni šolski svet sprejel svoječasno v učiteljske službene tabele novo rubriko o »političnem vedenju«. Vsled odločnega protesta vsega učiteljstva se je sedaj opustila ta rubrika, pa tudi ona o »npravnem vedenju«, zato pa se napravi skupno ena o »izvenslužbenem vedenju«.

— **Nov vrelec kisle vode** so našli v Petrovcih blizu Radgone na Ogrskem. Sodi se, da se bo ta voda merila z imenitnimi Slatinami. Želeli je, da ne pride ta vrelec v tuje roke in da ostane posest narodnjaka gostilničarja g. Martinca.

— **Spodnještajerska jubilejna ustanova** v spomin 50 letne vlade našega cesarja je začela svoje poslovanje. Ko so proti koncu leta 1895 prvokrat zapustili slovenski poslanci štajerski deželni zbor, sprožil je gosp. notar Baš nasproti gg. dru. Dečku in Drag. Hribarju misel, da naj Slovenci po svoje postavijo spomenik presvetlemu cesarju z ustanovo za revne in pridne slovenske dijakke, ki se bodo podpirali po potrebi in sicer tako dolgo, da dobijo plačano javno službo. Rečeni misli so se pridružili posebno gg. Mihael Vošnjak, dr. Sernee, opat Ogradi, kanonik Hajšek, šolski svetnik Krušič in dr. Vrečko. Izdali so oklic za zbiranje darov, in zdaj je vsled rodoljubnih darov plemenitih rojakov iz vseh krajev glavnic z zakonito popolno varnostjo naloženih 20000 K, katerih obresti se razdelijo po namenu ustanove. Imenovani gospodje so zdaj ustanovino oskrbnitvo. Predsednik oskrbnitva je g. dr. Sernee, podpredsednik mil. g. opat Ogradi, blagajnik g. dr. Dečko, tajnik g. notar Baš. Za tekoče šolsko leto je na razpolago 1200 K. Iz te svote dobijo podporo dijaki, ki zaprosijo za njo in ki so potrebni in vredni.

— **16-leten morilec.** V Gradcu je 16-letni vajenec J. Kurbus brez pravega povoda na ulici ustrelil sedlarskega pomočnika Leitingerja. Na policiji je morilec dokazoval svoj miroljubni značaj s knjižico, da je učenec sv. Jožefa mladeniškega društva.

Razne vesti.

Nemška kultura je dajala te dni na vaeuščilišču dunajskem — udarjajočih dokazov o svoji ekzistenci. Sinovi Germanije so se pretepali med seboj do krvavega. Liberalci so naklepali klerikalce; ti poslednji so sicer skušali vračati, ali vlekli so menda »ta kratkega«, ker so v veliki — manjšini. Radi teh dogodkov je rektorat začasno prepovedal takozvani »bumel«, sobotno sprehajanje po avli!

Šolstvo v Italiji. Angleža Bolton King in Th. Orley sta sestavila delo, ki podaja sliko o stanju šolstva v Italiji, a ta slika kaže, da največ in najnujnejše dela za društvi »Dante Alighieri« in »Lega Nazionale« bi bilo v — Italiji!!

Od leta 1860 je Italija obrabila že 33 ministrov za nauk, ali vsakdo je iskal svojo čast v tem, da je rušil delo svojega prednika. Med tem ko država in občina izdajati denar za razne nepotrebne stvari, pa skuparita glede šolstva. Po italijanskem šolskem zakonu traja šolski pouk tri leta po 3. do 4. ure na dan. Ker pa se otroci le po zimi redno zahajajo v šolo, je le 180 šolskih dni na leto. Šole so prenapolnjene, da je nemogoče individualno nadziranje otrok. Ker je šolski pouk nereden in stariši pridržujejo otroke doma za domača dela, pozabljajo otroci čisto v drugem letu to, kar so se naučili v prvem. Liberalna italijanska mesta imajo denarja za lepe občinske hiše, za gledališča, za spomenike, za slavnosti in umetne ognje, učiteljem pa ostajajo plačilo dolžna po cele mesece. 2 letni novinci ne znajo ne pisati, ne čitati, polovica prebivalstva so analfabeti. — Skoro pol milijona otrok sploh ne dobiva nobenega šolskega pouka.

Plače dobivajo učitelji v mestih 800 do 1200 K, učiteljice 650 — 780 K; na deželi pa dobiva učitelj 650 — 800 K, učiteljica pa 500 — 650 K. — V nekaterih krajih dobivajo učitelji še manj. Je učiteljev, ki dobivajo v zimi le 100 gl., potem sploh ni šole. Ako se hoče učitelj dajati izrabljati za agitacije, potem sme šola popolnoma zanemarjati. — Učitelju je strogo predpisano, kaj

mora govoriti učencu, pa naj ga že isti umejo ali ne.

Tudi verski pouk mora deliti učitelj, ker je duhovniku strogo zabranjen vstop v šolo. Zato pa vzdržuje Italija v inozemstvu, izlasti v Turčiji, veliko število italijanskih šol za Neitalijane, in pod firmo »Lega Nazionale« v avstrijskih primorskih pokrajinah celo vrsto šol, ki love slovenske otroke. Ali bi ne bilo bolje, ako bi razni aktivni in bivši italijanski ministri za nauk doma malce pogledali okoli sebe in razmišljali o tem, da-li Italija res razpolaga s toliko kulturo, da bi jo mogla tudi eksportirati?!

Društvo »Zvezda« na Dunaju priredi v nedeljo dne 7. decembra 1902. svoj zabavni večer v dvorani »Wiener Ressourie«, Dunaj, I. Reichsstrasse 3. s prijaznim sodelovanjem gospice koncertne pevke Ide Schöntag, gospice Marice Luzar in Ivane Pirc, slovenskih gospodov akademikov in društvenega pevskega zbora pod vodstvom gospoda Vinke Krušiča. Začetek ob šestih zvečer.

Akademsko društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v društvenih prostorih dne 5. decembra 1902. ob 2. uri popoldne svoj III. redni občni zbor.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Odborovo poročilo. 3. Slučajnosti. Slovenski gostje dobro došli!

Književnost in umetnost.

»Slovan«. Danes nam je došel prvi zvezek novega ilustriranega slovenskega mesečnika »Slovan«. Za vnanja oblika lista nam je pričala, da nas pričakuje iznenađenje in res, ko smo v naglici prelistali ves prvi zvezek, bili smo tako prijetno iznenađeni, da nismo mogli verjeti svojim očem in še enkrat smo pogledali na naslovno stran, da-li nas oko ne moti in da-li imamo res slovenski list v rokah. Nađejali smo se že v naprej, da nam g. Dragotin Hribar poda nekaj izrednega, ali da nam podari tako krasen list, res nismo mogli pričakovati. Gospod založnik izpolnil je torej svojo dolžnost v najvišji meri, na slovenskem občinstvu pa je sedaj, da ga z vsemi močmi podpira in dokaže, da smo Slovenci vredni takega lista.

Prva številka, ki je tiskana na najfinnejšem papirju, ima 9 krasnih slik in dve umetniški prilogi v barvotisku. Od slovenskih umetnikov so zastopani slikarji: Ivana Kobilčeva, Klement Crnčič, Bela Cikoš, Robert Auer in kipar Ivan Repič.

Teksta seveda nismo mogli tako na hitro prečitati, ali že imena pisateljev in pesnikov nam prijačo, da prav nič ne zaostaja za ilustracijami.

»Slovana« najtopleje priporočamo slovenskemu občinstvu, posebno pa inteligenci in želimo, da bi v kratkem izpodrinil marsikateri nemški ilustrirani list iz slovenskih hiš. Naroča se ga pri g. Dragotinu Hribarju v Ljubljani; urednik lista je gospod Fran Govekar. Prepričani smo, da ustrežemo našim cenjenim čitateljem, ako jim pozatisnemo program novega slovenskega mesečnika, kar storimo jutri. Za danes pripominjamo le, da program lista ostane v bitstvu tudi v novi tiskarni in pod novim uredništvom neizpremenjen in isti, ki ga je imel »Slovan« tekom svojega štiriletnega obstanka, ko staga izdajala župan Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar. Novi »Slovan« pa ne bo političen.

»Slovan« honorira po dogovoru z upravnštvom lista (Ljubljana, Dunajska cesta št. 9) ter po taksah, ki so običajne pri naših listih in založništvih. Clara pacta, boni amici!

Naročnina »Slovana« za vse leto znaša 12 kron, za pol leta - 6 kron, za četrt leta pa 3 krone. Dijakom je naročnina znižana na 10 kroš na leto.

Brzobjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 3. (B) — Zbornica poslanec. — Ministerski predsednik odgovarjal je na interpelacijo poslanca Steina, tičečo se karikatur pokojne angleške kraljice. Izjavil je, da se je moralo razširjevanje teh karikatur preprečiti, ker se je z njimi na pregrd način sramotilo vladarico prijateljske države.

Naučni minister pl. Hartel odgovarjal je na tozadevno interpelacijo poslanca Mar-

cheta, da francoski jezuitje niso dosedaj zaprosili, da bi se jim dovolilo naseliti se na Dunaju in okolici in da se torej tako dovoljenje ni moglo izdati.

Govorica o nakupovanju posestev v dunajski okolici za jezuvite da je popolnoma izmišljena.

Zbornica je na to nadaljevala razpravo o zakonskem načrtu glede krošnjarstva.

† Grof Beleredi.

GMUNDEN 3. (B.) Nekdanji državni minister grof Beleredi, je sinoči umrl nenadoma. Zadela ga je kap na možgane. (Grof Beleredi je bil imenovan 27. julija 1865. leta državnim ministrom in ministerskim predsednikom. Znamenit njegov čin je bil, da je sistiral ustavo in je hotel sklicati »izredni državni zbor«, kar se pa ni posrečilo vsled opozicije takimenovalnih ustavovernih [nemško-centralističnih] deželnih zborov in vsled nesrečnih dogodkov l. 1866., ker je cesar določil, da se februarjska ustava upošteva ter sklene nagodba z Ogrsko. Kakor minister je bil odpuščen dne 7. februarja 1867. l. leta 1881. je bil imenovan predsednikom upravnega sodišča in zatem členom gosposke zbornice. Op. ur.)

Vihar na morju.

LONDON 3. (B.) V Severnem morju vihra hud vihar. Kakih 80 ladij je moralo iskati zavetišča v pristanišču Shieldskem.

Poraz španske vlade.

MADRID 3. (B.) V kamori je predlagal Diaz Moro, naj se vladi izreče graja, ker vlada ne sme grafiti novih ladij brez privoljenja zakonodaje. Ta predlog je bil vsprejet z 96 glasovi proti 86.

Anarhizem na Španjskem.

MADRID 3. (B.) Listi javljajo, da so v Orense zaprli nekega anarhista, ki je imel pri sebi meč ter je izjavil, da je došel iz Argentine na Španjsko, da umori kralja. Ker pa ni imel sredstev za potovanje v Madrid, je oslal v Orense.

Štrajk v Marzelju.

MARZELJ 3. (B.) 4500 štrajkovcev je pritrdilo dnevnemu redu, s katerim častitajo vladi na nje nepristranskem vedenju, ker ista zagotavlja osebno svobodo vsakomur, in s katerim dnevnim redom zahtevajo, naj se vojaki in orožniki umaknejo. Štrajkoveci sami pripravljajo eno ladijo, s katero prevedejo potnike v Algir. Na obrežjih vlada popoln mir.

V kako pisarno

želi vstopiti nek pravnik. Naslov pove uprava »Edinosti«.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksandar Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

••• T R S T •••

TOVARNA: ZALOGA:

Via Teza, Piazza Rosario št. 2

vogal (šolsko poslopje)

Via Limitana In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, srecal in slik. Izvršje naroče tudi po posebnih načrtih.

Gone brez konkurence.

(ILUSTROVAN) CENIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavio se na paj obrod a il železnico franko.

Potrjim srcem naznanjamo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, da se je preselila v boljše bodočnost, po kratki a zelo mučni bolezni previdena sè zakramenti za umirajoče, naša pre-dobra nevesta in predraga soproga, gospa

Ana Starec

roj. Žnidaršič.

bivša časna učiteljica otroškega vrta na Grefi.

Pogreb pozemskih ostankov vršil se bo v četrtek ob 3. uri popoldne.

BARKOVLJE, 2. decembra 1902.

Žalujoča rodbina.

Albert Brosch

TRST. - Ul. S. Antonio 5. - TRST
kožuhar in izdelovalec čepic.

ODLIKOVAN NA RAZSTAVI v TRSTU 1882.

Velika zaloga kožuhovine in čepic za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje vse popravke najhitreje in ekonomično. Shranjuje kožuhovino in zimsko obleko ter jamči za vsako škodo proti molam in ogoju.

Na milijone dam

Zabl. „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako n. „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostrejša roka zadobeta takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ e langletko mlo sestavljeno iz 42 blahtnih in svežih edišč. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudeče na rosi itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnnejše in najboljšo sredstvo za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, aka bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komadv 1 K 3 komadi 2.50 K. 6 komadov 4 K 12 komado. 7 K. Poštneza za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj VII., Mariahilferstrasse 38, 1. nadst.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno pri Ett. Zernitz ul. Stadten 2, Jos. Ziron ul. Caserma S. Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ivan Chila, Anton Schuster, Aequa 5.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina, in sicer dalmatinsko vino po 32 nvč., istrski refošk po 36 nvč., belo vipavsko po 40 nvč.

Kuhinja bo vedno preskrbljena z do-brimi jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

— Popolno opremljene sobe. —

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Najugodnejše cene.

Skladišče slavnoznanih platenin

in namiznih prtov iz Fiandre

iz tovarn v Countrai (Belgija)

se nahaja v

novi prodajalnici platenin in bombaževin

Peter Klansich

Piazza Nuova (Gadolà) 1, zraven knjigarne Chiopris.

Izključno zastopstvo sè skladiščem: za Trst, Goriško, Reko, Istro in Dalmacijo.

Velik dohod nogovic vseh vrst za gospe, gospode in deco.

Najugodnejše cene.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolicikakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovstno pohištvo najfineje in drugi vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

A. Thierry-jev balzam

ki ga zmerete za vsak slučaj upora-biti proti zunanjim kakor notranjim bolečinam. — Edino pristno. Vdobjiva se v lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone. Lekarnar Thierry (Adolf Limited, lekarna k angelju varuhu v Pregradi (Rogatec Seuerbrunn.)

Rudolf Aleks. Varbinek

zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razpsojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšo in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v zmislu gesla: Svoji k svojim!

Paglianova pijača

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na trvdko

Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco šte. 4.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnic. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavorske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju žentive ali prehoda v vojake zavarovani zne-sek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Pekarna in slasčičarna

Antona Peternel

v ulici Solitario št. 25.

Podpisani priporoča svojo pekarno in slasčičarno, v katerej se dobiva trikrat na dan svež kruh in slasčice vsake vrste. Pro-daja tudi: vsakovrstne moke iz ogrskih mli-nov po najnižjih cenah, in pristni najfineji refošk v steklenicah.

Sprejema se tudi domač kruh v pecivo.

Udani

A. Peternel.

Čast mi je naznaniti p. n. sl. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Pro-dajam po zmernih cenah na debelo in v steklenicah. Zaloga se nahaja v hiši Emila grofa Alberti-ja, ulica Ghega št. 8 zadej na dvorišču.

Namizna vina, črna, bela „Opollo“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tro-pinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak se znamenita, tudi kakor okrepilajoča za bolnike in malokrivnike, nadejam se za trdno, da me bo sl. občinstvo najmnogostveleje počaščalo se svojimi naročbami ter stem vršilo naše narodno geslo: Svoji k svojim!

Oličnim spoštovanjem

Matko Paič.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8

s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobjiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenice, svile-nine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najatan-neje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.